

2023 áprilisi mérnök évfordulók, emlénapok + **programok**

3. – 140 éve született Nádai Árpád mérnök

Budapesten, 1883. április 3-án született Nádai Árpád Ludvig (1883-1963) gépészmérnök, egyetemi tanár. Neumann Miksa és Schein Rozália fiaként született. 1906-ban Zürichi Egyetemen szerzett gépészmérnöki oklevelet. Előbb a budapesti Schlick-gyárban dolgozott, majd Münchenben vállalt tervező-mérnöki állást. 1909-től 1912-ig a Berlieni Műszaki Egyetemen Eugen Meyer (1868-1930) mellett volt tanársegéd, közben 1911-ben műszaki doktori fokozatot szerzett. 1918-ban a Felix C. Klein (1849-1925) német matematikus által Göttingenben alapított kutatóintézetbe került. 1926-tól a Göttingeni Egyetem alkalmazott mechanika tanára volt. 1927-ben, az USA-ba, a Westinghouse Laboratories-ba ment, Sztepan Timosenko utódjaként. 1929-ben Pittsburghba költözött, ahol a Westinghouse Electric Company műszaki szakértője és tanácsadója lett. Tudományos munkássága a rugalmasságtan körében maradandó értékű; úttörő jelentőségű a lemez-elméletre vonatkozó kutatása. 1975 óta az Amerikai Gépészmérnökök Társasága (American Society of Mechanical Engineers – ASME) a legkiválóbb anyagtudósokat évenként Nádai Éremmel tünteti ki.

4. – 125 éve született Gombás Tibor mérnök

Nagykenden, 1898. április 4-én született Gombás Tibor (1898-1968) gépészmérnök. Tordán érettségizett, majd az I. világháborúban katona volt. Mérnöki diplomájának megszerzése után a Ganz Mozdony-, Vagon- és Gépgyárban dolgozott, ahol a Diesel-motorok számítás- és méretezéstechnikájával foglalkozott, főként a dinamikai lengéstani és szilárdsági méretezéssel. Nemcsak tehetséges mérnök, hanem kiváló pedagógus és szervező is volt. A Ganz-Technikum egyik alapítója, majd évekig annak tanára és igazgatója volt. A BME Hadmérnöki karán 1957-ig, a kar megszűntéig a gépelemek c. tantárgy meghívott előadója volt. A Gépipari Tudományos Egyesület kiadásában megjelent Műszaki Nagyjaink életrajzgyűjtemény első három kötetének munkájában mint szerző, mint társszerző és lektor vett részt. Kutató- és értékelő munkát végzett a leendő magyar Műszaki Múzeum alapjainak megteremtésére a Művelődésügyi Minisztérium műszaki emlékek nyilvántartó és gyűjtő csoportjában.

4. – 170 éve született Zipernowsky Károly mérnök

Bécsben, 1853. április 4-én született Zipernowsky (Zipernovszky) Károly (1853-1942) gépészmérnök, műegyetemi tanár, akadémikus, az elektronikai iparunk megalapozója, aki egyenáramú gépek és az elektromos világítás tökéletesítésével is foglalkozott. Nagy szerepe volt az elektromos közvilágítás kiépítésében. Zipernowsky Károly 1883-ban Déri Miksa (1854-1938) mérnök-feltalálóval öngerjesztésű, váltakozó áramú generátort szerkesztett. Bláthy Ottó Titusz (1860-1939) gépészmérnökkel és Déri Miksával közösen 1885-ben szabadalmaztatott legjelentősebb találmánya a tetszőleges áttételű, zárt vasmagos transzformátor és váltakozó áramú energiaelosztó rendszer párhuzamosan kapcsolt transzformátorokkal. 1893-1924 között a budapesti Műegyetemen az erősáramú elektrotechnika ny. r. tanára, 1910-12-ben a gépészmérnöki osztály dékánja volt. 1905-től 33 éven át a Magyar Elektrotechnikai Egyesület elnökeként is tevékenyen részt vett a hazai találmányok és kutatások felkarolásában és összehangolásában.

4. – Láthatatlan munka napja

A láthatatlan dolgokról vagy nem tudnak, vagy nem is akarnak tudomást venni az emberek. A műszaki tudomány képviselőinek egyik fő törekvése, láthatatlan mérhetővé, láthatóvá tétele. Az atomerőműben az ionizáló sugárzás láthatóvá tétele (pl. diffúziós ködkamra, TLK) mellett nem feledkezünk meg az emberi kapcsolatainkról. Nem is olyan régen Kanadában kezdeményezték, majd a háztartásbeli nők európai szervezeteinek szövetsége (FEFAF) felkarolta a láthatatlan munka napjának meghirdetését. Ezzel az volt a cél, hogy ráirányítsák a figyelmet azokra az emberekre, akik csendben, szinte láthatatlanul, ellenszolgáltatás nélkül végzik a dolgukat. Egy egyetemi kutatás szerint, a láthatatlan munka becsült értéke a bruttó hazai termék (GDP) egyharmadát is elérheti. E munka jelentősen hozzájárul a gazdaság fenntartásához, a munkaerő megújulásához, a jövő-generációk felneveléséhez, erősíti a generációk-közötti együttműködést, valamint tehermentesíti az állami intézményrendszert is. A kanadai kezdeményezéshez több EU-tagország is csatlakozott. Hazánkban is minden év áprilisának első keddjére, idén éppen április 5.-ére esik a láthatatlan munka napja. A láthatatlan munka végül is mind az, amit úgy végez valaki a családjáért, egy közösségért, hogy nem vár érte anyagi ellenszolgáltatást. Idetartoznak, a különböző házi illetve ház körüli munkák, csecsemőgondozás, gyermeknevelés, idős, beteg vagy fogyatékkal élő ismerősről való gondoskodás. E munka nem korlátozódik az otthoni teendőkre, a közösségekért végzett szervezőmunka, a környezet szépítgetése, az emberek életminőségének javítása is a „fizetetlen munkások” állhatatosságának eredménye. Az Ingyen Kegyelem gyakorlása megmentheti a vesztébe rohanó emberiséget! E gondolatok jegyében, a globalizációval terhelt életünkben javasolom, hogy álljunk meg egy napra, idén április 4.-én, és köszönjük meg e sok-sok önzetlen munkát a szülőknek, nagyszülőknek, az otthon gondozóknak és tanítóknak. Hálás köszönet illeti az önkénteseket is, akik munkája ma már nélkülözhetetlen. Legvégül, azt kérem, ne csak egy napon figyeljünk a láthatatlan munkára, mert úgy járhatunk, mint a hiteltelen ember: „vizet prédikál és bort iszik”. A láthatatlan munkát jellemzően a nők végzik, de a megváltozott világunkban a férfiak szerepe is egyre nagyobb e területeken. Kedves kolleganők és kollegák, a jelzett munkát ne csak elvárjuk, hiszen csak úgy leszünk hitelesek, ha – példát mutatva gyermekeinknek, unokáinknak és munkatársainknak – mi is végezzük! Egy székely mondás szerint: „Most a szükség bővelkedik!”

5. – 100 éve született Gesztelyi Ernő tanár

Szerencsen, 1923. április 5-én született Gesztelyi Ernő (1923-1991) matematika-fizika szakos középiskolai tanár. Az egyetem elvégzése után 2 évig a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem (NME) Matematika Tanszékén volt tanársegéd. 1952-től a jászberényi Lehel Vezér Gimnázium, majd 1953-1960 között a mezőtúri Teleki Blanka Leánygimnáziumban tanított. 1960-1962 között a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem (KLTE) Természettudományi Karának (TTK) Analízis Tanszékén volt tanársegéd, egyetemi adjunktus, majd 1969-1973 között egyetemi docens. 1973-ban megszervezte a KLTE Számítástudományi Tanszékét, amely Debrecenben hosszú ideig az egyetlen informatikai oktatási egység volt. Megalakulásától kezdve vezette a tanszéket (1985-1993 között már egyetemi tanárként). A programozó matematikus (BSC) szak ekkor teljessé vált ki, és szakmai irányításával indult el a programtervező matematikus (MSC) szak beindítására. Számos jegyzetet írt munkatársaival az új szakok hallgatói számára.

1962-től egyetemi doktor. 1968-ban a matematikai tudomány kandidátusa. 1984-ben szerezte meg a matematikai tudomány doktora címet és nevezték ki egyetemi tanárnak. Fő eredményeit a Mikusinski-féle operátorelméletben érte el, azonban később érdeklődése a rendszerelmélet, illetve a színelmélet felé fordult. A színérzékelés matematikai leírásának terén ért el nemzetközileg is jelentős eredményeket, de foglalkozott automataelmélettel és a digitális képfeldolgozás alapjaival is. 1978-tól a Bolyai János Matematikai Társulat elnökségi és választmányi tagja, 1980-tól a Debreceni Akadémiai Bizottság Matematikai–Fizikai Szakbizottság Számítástudományi Munkabizottságának elnöke, az NJSZT tagja volt.

6. – 140 éve született Liska József mérnök

Resicabányán, 1883 április 6-án született Liska József (1883-1967) Kossuth-díjas villamosmérnök, akadémikus, műegyetemi tanár. Tanulmányait a bécsi, budapesti és karlsruhei műegyetemen végezte, ez utóbbin nyerte 1907-ben mérnöki, 1908-ban műszaki doktori oklevelét. Hazatérve 1924-ig a Ganz Villamossági Gyár próbatermében dolgozott, majd 1939-ig különböző villamossági vállalatok főmérnöke, illetve igazgatója volt. 1919-ben a budapesti Műegyetem magántanára, 1939-től a II. elektrotechnikai tanszéken tanár, 1942-től a villamosgépek és mérések tanszékének ny. r. tanára lett. Liska József az 1950-ben létrehozott Villamosmérnöki Kar első dékánja, a villamos gépek tervezésének nemzetközi hírű tudósa volt. Életműve mind időbeli rendezettségében, mind arányaiban a magasrendű műszaki mérnöki alkotótevékenység, a tudományos kutatás és az oktatói-pedagógiai munka harmonikus egysége volt. Több éven át volt az Elektrotechnika szakfolyóirat főszerkesztője. 1961-től a Magyar Elektrotechnikai Egyesület (MEE) elnöke volt. A hazai és külföldi szaksajtóban számos tanulmányban közölte eredményeit.

9. – 125 éve született Haracsi Lajos mérnök

Toponáron, 1898. április 9-én született Haracsi Lajos (1898-1978) erdőmérnök, egyetemi tanár. 1924-ben erdőmérnöki oklevelet szerzett, majd a Pázmány Péter Tudományegyetemen „Adatok a levéltetvek biológiájához” című dolgozatával szerzett doktori oklevelet. Erdővédelmi témakörökben dolgozott. 1926 óta tagja és tevékeny vezetője volt az Országos Erdészeti Egyesületnek, 1949-ben lett elnöke. Egyesületi munkáját 1966-ban Bedő-díjjal ismerték el. Több szakkönyve és mintegy félszáz tudományos dolgozata jelent meg. Szakcikkei tudományos sokoldalúságát mutatják.

9. – 160 éve született Rátz László tanár

Sopronban, 1863 április 9-én született Rátz László (1863-1930), a huszadik század fordulójának kiváló pedagógusa, kiemelkedő felkészültségű egyénisége. Felsőfokú tanulmányait a budapesti, berlini és strasbourgi egyetemeken végezte. 1890-től 1935-ig, nyugalomba vonulásáig volt az Evangélikus Gimnázium matematika tanára, mely 1904-től a Városligeti fasorban működött. 1909-1914 között igazgatója is volt a gimnáziumnak, azonban erről a megbízatásról lemondott, hogy több időt szentelhessen az oktatásnak. Mikola Sándor (1871-1945) kísérleti fizikussal, az iskola híres fizikatanárával együtt érték el az iskola kiemelkedő sikerét: a Fasori Gimnáziumot az ország egyik legjobb középiskolájává tették. Rátz Lászlónak fontos szerepe volt a matematikaoktatás megreformálásában, bevezette a gimnáziumi tananyagba a differenciálszámítást. Húsz éven át szerkesztette a Középiskolai Matematikai Lapokat. Tanítványaiban felismerte a tehetséget, s minden lehetőséget megadott a továbbfejlődésükhöz. Közülük, többek között, oly

kiválóságok kerültek ki, mint Neumann János (1903-1957) matematikus, a programvezérlésű számítógép megalkotója és Wigner Jenő (1902-1995) Nobel-díjas fizikus, a világ első reaktormérnöke, akikkel Rátz László külön is foglalkozott. Az ő emlékére alapították a tanárok számára a Rátz Tanár Úr Életműdíjat.

10. – 140 éve született Lampl Hugó mérnök

Budapesten, 1883. április 10-én született Lampl Hugó (1883-1976) mérnök, a XX. század egyik legkiválóbb vízépítő mérnöke, a cement illetve a beton vízépítészeti alkalmazás kutatója. Oklevelét 1905-ben a József Műegyetemen szerezte. Először a Csepel-szigeti Ármentesítő Társulatnál vállalt munkát, ahol egészen 1912-ig dolgozott. 1913-tól 1914-ig a Kvassay-zsilip építésénél foglalkoztatták. Részt vett a Csepel-szigeti Cementkísérleti Állomás anyagvizsgálati kutatásaiban. Eredményeit Sajó Elemér mérnökkel közösen írt monográfiában foglalta össze. A cementkísérletek mellett 1908-ban Sajó Elemérrel együtt végezték az első hazai vízépítési kisminta-kísérleteket. A Kvassay-zsilip építésétől kezdve a szádfalazás, a talajszilárdítás (cement-besajtolás), a munkagödrök víztelenítése stb. foglalkoztatták. 1919-ben, a soroksári Duna-ág csatornázásának munkálatait a tanácskormány támogatásával, majd a román intervenció idején is folytatta. 1920-tól a budapest-csepeli kikötőépítés osztályvezető mérnöke volt. 1926-ban a Tassi Vízlépcső építésénél elsőként alkalmazta a talajvízszint-süllyesztés elvén működő alapozást valamint az öntő tornyos betonozást. A balatoni kikötők építését is ő irányította. Lampl Hugó vezette a Békésszentandrási Vízlépcső (1936-42), a Tiszafüredi Öntözőrendszer (1940), a Hódmezővásárhelyi Öntözőrendszer (1947), a Duna-Tisza-csatorna tervezését (1947-ig), és a Tiszalöki Vízlépcső főmérnökeként az alapozás és építés munkálatait.

13. – Projektmenedzsment (PM) fórum

A hazai projektmenedzsment szakma legnagyobb hagyománnyal rendelkező PM fórumára április 13.-án Budapesten a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület (HTE) Projektmenedzsment Szakosztály szervezésében, a Magyar Projektmenedzsment Szövetség (PMSZ) és a Neumann János Számítógéptudományi Társaság (NJSZT) szakmai támogatásával kerül sor. Az immáron 25. fórum kiváló alkalom a kapcsolatépítésre, az ötletek cseréjére, a szakmai beszélgetésekre. Központi témaként a PM-hez nélkülözhetetlen kompetenciával rendelkező menedzseri karrier jellemzőit, megteremtésének-megtartásának kritikus kérdéseit, lehetőségeit vizsgálja, segítséget kívánva nyújtani a projektmenedzseri karrierépítéshez. Fórum a rendkívüli, hazai – és nemzetközi tapasztalatokkal rendelkezők sikert hozó megoldásainak bemutatásával, a résztvevők kerekasztalban megosztott tapasztalataival kívánja segíteni a karrierelérést. Bővebb infó: www.hte.hu/web/projekt2023

13. – Építőipari Nívódíjasok című konferencia

A Budapesti és Pest megyei Mérnöki Kamara, az Építéstudományi Egyesület, az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége és az Építőipari Mesterdíj Alapítvány 2023. április 13-án konferenciát szervez Építőipari Nívódíjasok – 2022 címmel a BPMK székhelyén. Rendezvény célja: 2022-ben Építőipari Nívódíjat nyert fővállalkozók, generálkivitelezők és tervezők széles szakmai körben kapjanak lehetőséget épületeik és létesítményeik bemutatására. A rendezvényen részt vesznek az ÉTE és az ÉVOSZ vezetői, mint alapítók, az Építőipari Mesterdíj Alapítvány kurátorai és a csatlakozó egyesületek és szövetségek képviselői, a bírálóbizottság tagjai, az építési szakma jeles személyiségei. A hagyományos konferencia szervezésében

idén is az MMK Építési Tagozata és a BPMK vállal szerepet. Részvétel előzetes regisztráció után ingyenes.

Regisztrálni Dévai Zoltánnál az info@eptud.org e-mail címen lehet. Bővebb infó: www.bpmk.hu

13. – Zalaegerszegi InfoShow kiállítás és konferencia

A Magyar Elektrotechnikai Egyesület és az Elektromos-ipari Magánvállalkozók Országos Szövetsége „Biztonságos szerelés, okos megoldásokkal” mottóval Zalaegerszegen, az Apáczai Csere János Művelődési Központban április 13-án rendez kiállítást és konferenciát. Itt értesülhetnek az érdeklődők az aktuális szabályozásokról, a trendekről és kipróbálhatják a legújabb technikai, technológiai megoldásokat. Bővebb infó: www.infoshow.hu

13-14. – Pollack Expo szakmai kiállítás és konferencia

Pécsi Expo Center ad otthont a Pollack Expo-nak, a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Kar gépész-, építő-, villamos-, informatikai-, és környezetvédelmi szakmai programjainak, az egyetem, az ipar és a mérnöktársadalom immáron hagyományos találkozóhelyének. Bill Gates szerint, "ha a minőséget adottnak vesszük, az időpont mindig bizonytalanra válik". Az informatika fejlődésére ez igaz! A Pollack Expo esetében azonban e kitétel nem állja meg a helyét, hisz magas minőségben és változatlan időpontban kerül megrendezésre évek óta. Bővebb infó: <https://pollackexpo.mik.pte.hu/>

14. – 180 éve született Kunstaedter Jakab Joachim mérnök

Pesten, 1843. április 14-én született Kunstaedter (Kunstädter) Jakab Joachim (1843-1900) gépészmérnök, feltaláló. Már fiatal gépészmérnökként feltűnt tehetségével, megfordult Angliában, Németországban és Franciaországban, a külföldi gépgyárakban fontos beosztásokban dolgozott. 1868-ban jött haza és egy gépgyár műszaki vezetője lett. Vállalata az 1873-as gazdasági válságban tönkrement és ő ismét külföldre kényszerült. Csak élete vége felé, immáron betegen települt haza. Élete fő műve egy teljesen új rendszerű hajókormány-csavarra vonatkozó találmány volt. Később, az ikercsavarok alkalmazása miatt megoldása túlhaladottá vált, feledésbe merült.

15. – 130 éve született Krupár Géza mérnök

Tardoson, 1893. április 15-én született Krupár Géza (1893-1968) bányamérnök. Felsőfokú tanulmányait 1921-ben Sopronban fejezte be a Bányászati és Erdészeti Főiskolán. Albertaknán 1931-ben a vékony széntelepek új, gazdaságos lefejtési módját kísérletezte ki. 1945 után a Magyar Állami Szénbányák főosztályvezetőhelyettesként kezdeményezte a szénbányászat gépesítését és kidolgozta annak műszaki előfeltételeit. 1954-től Dorogon a tervezőiroda vezetője lett, a víznívó alatti homoktermelés megoldásának elméletével és gyakorlati megvalósításával foglalkozott.

17. – Energiapolitikai eszmecsere

Az Energiapolitika 2000 Társulat a hazai energiapolitika kérdéseinek megvitatására havi rendszerességgel Budapesten tartja az Energiapolitikai Hétfő Esték címet viselő előadás-sorozatát. Az április 17-ei, 17-19 óra közötti immáron 227. szakmai előadás témaköre: energiapolitikai háttérkép. Felkért előadó: Bogár László. Bővebb infó: www.enpol2000.hu

18. – Rádióamatőr világnap

Április 18-án a rádióamatőrök világnapját ünneplik, annak emlékére, hogy a rádiózás szerelmesei 1925. április 18-án Párizsban létesítettek először találkozót. Itt megalapított Nemzetközi Rádióamatőr Szövetség (International Amateur Radio Union – IARU) nagyban hozzájárult a modern technológia terjesztéséhez és fejlődéséhez. Az IARU megalapítása óta fáradhatatlanul dolgozik a rádióamatőrök frekvenciakijelöléseinek védelmén és bővítésén. A világ minden részén működő hatóságoknak köszönhetően a rádióamatőrök ma már a rádióspektrumban stratégiaileg elhelyezett frekvenciasávokban kísérletezhetnek, kommunikálhatnak. A Nemzetközi Távközlési Unió (ITU) az IARU-t ismerte el a rádióamatőrök érdekeinek képviselőjeként, hazánkban pedig a Magyar Rádióamatőr Szövetséget (MRASZ). Ma a rádióamatőrség népszerűbb, mint valaha, több mint 3 000 000 engedéllyel rendelkező operátorral! Az IARU tagegyesületek megmutathatják ma a képességeiket a nyilvánosságnak, és élvezhetik a globális barátságot más amatőrökkel világszerte.

18. – Műemlékvédelmi világnap

Az oktatással, kultúrával, tudománnyal és kommunikációval foglalkozó világszervezet (UNESCO) Nemzetközi Műemlékvédelmi Szervezetének (ICOMOS) javaslatára 1984-ben nyilvánították április 18-át műemlékvédelmi világnappá. A nap célja a megemlékezés, az aktuális problémák és konfliktusok megoldása és az emberiség kulturális örökségének előtérbe helyezése; mindemellett fontos a társadalom műemlék-tudatos nevelése és a közös értékek megőrzése is. Világszerte különböző rendezvényeken hívják fel a figyelmet a műemlékekre, különösen azokra, amelyeket feltétlenül meg kell menteni.

20. – Felújítás okosan – Építész Tervezői Nap

A meglévő épületek, szerkezetek értékteremtő újra-hasznosításával, az értéknövelő felújítások lehetőségeivel foglalkozik az Artifex Kiadó szervezésében az Építész Tervezői Napok április 20-i budapesti konferenciája, melyet a BME Épületszerkezettani Tanszékével együttműködésben szerveznek. A nap levezető elnöke dr. Dobszay Gergely docens, és ő kérte fel az egyetemi oktató előadókat is. Az építőanyag-forgalmazó cégek szakértői által tartott előadások egy része a felújításokkal történő energiahatékonyság-növelés módjait járja körül; szó lesz a homlokzatokon és a helyiségekben belül elhelyezett hőszigetelésekről, a hőhidak kezeléséről, rögzítési lehetőségekről. Terítékre kerül a felújítások összefüggésében a tetőszerkezetek, az erkélyek és teraszok, valamint a szellőzéstechnika kérdésköre is. Bővebb infó: www.artifexkiado.hu

21. – 80 éve kezdte működését a székesfehérvári Hengermű

Székesfehérváron, az Arconic-Kőfém Hengermű-Öntöde első üzemét 1941. augusztus 29-én még a Magyar Bauxitbánya Rt. létesítette. Ezt követően 1943. április 21-én kezdte meg üzemzerű működését a Hengermű, ahol kezdetben a német hadiiparnak termeltek, a hadirepülőgép-gyártás számára. 1954-ben az alumínium lett a második legkeresettebb fém Magyarországon. 1961-ben sajtolási- és tuskóöntöde építése, 1965-69 között meleg- és hideghengerállványok telepítése, majd 1970-ben hengerlési tuskóöntöde építése kezdődött. 1975-82: Hengermű üzem korszerűsítése részben nyugati berendezésekkel; 1982: a 7. olvasztó-öntőegység építése kezdődött; 1995: Öntött alumíniumtuskó termelése meghaladta a 150 ezer tonnát; 1997: Felkészülés a keréktárcsa-alapanyag gyártásra; 1999: Öntöde éves termelése meghaladta a 200 ezer tonnát; 1990-es évek vége, 2000-es évek eleje: Piaci igények szerint az Öntödében gyártott szalagtekercsek és tuskók méretének

növelése több lépcsőben történt; 2007: A hulladélfeldolgozási kapacitás-növelésének érdekében egy újabb forgácsolvastó kemence épült; Az elmúlt években: A füstgáz tisztító-rendszerek kiépítése több lépcsőben történt, megfelelve a legszigorúbb, érvényben lévő EU-s környezetvédelmi előírásoknak; 2020. április 1.: Arconic-Kőfém Mill Products Kft. mint önálló vállalat megkezdte működését; 2021. április 21-én a Kőfém Hengermű-Öntöde immáron a 80 éves évfordulóját ünnepelte.

23. – 110 éve született Salamin Pál mérnök

Budapesten, 1913. április 23-án született Salamin Pál (1913-1984) mérnök, tanszékvezető egyetemi tanár. Oklevelét a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen szerezte 1940-ben. 1946 őszétől a Budapesti Műszaki Egyetem oktatójaként tevékenykedett, 1961-62-ben tanszékvezető egyetemi docens. 1962-1966-ig a vízgazdálkodási tanszék tanszékvezető egyetemi tanára. Mint a vízépítőmérnöki szak referense a reformtantervek kidolgozásában kiemelkedő munkát végzett. Egyetemi professzorként is élénk kapcsolatban maradt a vízügyi szolgálattal: tudományos megállapításait a vízügyi szolgálat hasznosította. Foglalkozott nagy vízépítési műtárgyak, vízerőtelepek előmunkálataival és tervezési kérdéseivel, belvízvédelmi feladatokkal, belvízrendezési problémák megoldásával.

23. – Könyv és a szerzői jog világnapja

Az UNESCO, az oktatással, kultúrával, tudománnyal és kommunikációval foglalkozó világszervezet 1995-ben a könyv napjává nyilvánította április 23-át, – William Shakespeare születésnapját – azzal a kiegészítéssel, hogy az egyben a szerzői jog világnapja is legyen, tekintettel az Internet elterjedésére.

26. – Szellemi tulajdon világnapja

Az ENSZ szakosított világméretű szervezete, a Szellemi Tulajdon Világszervezete (World Intellectual Property Organization – WIPO) 1967 április 26-án alakult. Küldetése: védje a szellemi tulajdont az egész világon, és ösztönözze, elősegítse a kreatív tevékenységeket. 2001-ben a saját születésnapját nyilvánította a genfi székhelyű WIPO közgyűlése a „szellemi tulajdon világnapjává”. Mindig tartsuk szem előtt: a világ különböző művészeti és műszaki alkotói munkásságukkal az egész emberiség előre-haladásához járulnak hozzá, éppen ezért fontos az ő szellemi tulajdonuk védelme és tevékenységeik népszerűsítése különböző rendezvény-sorozatokkal, és aktuális témafelvetésekkel.

27-30. – Gépészeti konferencia Temesváron

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) Gépészeti Szakosztálya április 27-30. között Temesváron rendezi a XXXI. nemzetközi gépészeti találkozót, amely lehetőséget teremt az erdélyi, magyarországi, illetve más államokbeli szakembereknek eredményeik bemutatására, kapcsolatteremtésre. Az idei társszervezők: BME, Gépészmérnöki Kar; Debreceni Egyetem, Műszaki Kar; Kolozsvári Műszaki Egyetem, Közúti járművek, Mechatronika és Mechanika Kar; Miskolci Egyetem, Gépészmérnöki és Informatikai Kar; MTA – Kolozsvári Akadémiai Bizottság; Neumann János Egyetem, GAMF Műszaki Informatikai Kar; Óbudai Egyetem, Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar; Pannon Egyetem, Mérnöki Kar; Sapientia EMTE, Műszaki és Humántudományok Kar; Széchenyi István Egyetem, Műszaki Tudományi Kar. Bővebb infó: <http://oget.emt.ro>

Felhasznált irodalom:

- *MMK Történeti (Bizottság) Munkacsoport: Magyar mérnökök évfordulói 2023-ban*
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- *Évfordulóink a műszaki és természettudományokban*
MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága sorozatának egyes kötetei
- *História – Tudósnapár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók*
Internet: tudosnapar.kfki.hu/historia
- *Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) Informatikatörténeti Fórum*
Internet: itf.njszt.hu
- *Dr. Hajtó Ödön: A mérnöki hivatásért*
2021. – Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara
- *Nagy Ferenc szerk.: Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig*
1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK
- *Kenyeres Ágnes szerk.: Magyar Életrajzi Lexikon I-IV. 1967-1990. – Akadémiai Kiadó*
Internet: arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/
- *Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) és a jogelőd Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH) kiadványai*
- *Mérnök Újság (MÚ) és MÚ Online História* rovat (Magyar Mérnöki Kamara)
Internet: mernokvagyok.hu és mernokvagyok.hu/blog/category/historia
- *Mérnöki évfordulók, emlénapok és programok - 2014. január 1-től havi bontásban*
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- *Fejér László szerk.: Vizeink Krónikája (Vízügyi múzeum 2001.)*
Internet: library.hungaricana.hu/hu/view/VizugyiKonyvek_067/?pg=0&layout=s
- *A Magyar Hidrológiai Társaság kitüntetettjei 1917-2017 között (MHT, 2019.)*
Internet: hidrologia.hu/mht/letoltes/LEXIKON_WEB.pdf
- *Kozák Péter író, szerk.: © Névpont, 2022. Nemzeti életrajzi adatbázis, virtuális sírkert*
Internet: nevpont.hu/
- *Egyéb szakmai életrajzok és műszaki források*

Készítette: Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök
Magyar Mérnöki Kamara (MMK) Történeti (Bizottság) Munkacsoport tagja